

SAĞLIK MEVZUATI

Sağlık Mesleklerinin uygulanması ile ilgili yasa ve tüzükler:

Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun (1928 yılında çıkarılan 1219 sayılı yasa): Bu kanunla hekimler, diş hekimleri, ebeler, sünnetçiler, hasta bakıcılar ve hemşireler ile ilgili hükümler vardır. Anılan meslekleri uygulamak için gerekli koşullar bu kanunda belirtilmiştir. Halk hekimi –mutatabbip- diye anılan diplomasız kişilerin, insanlara sağlık hizmetinde bulunmaları yasaklanmıştır.

- Bu kanuna göre Türkiye’de sadece T.C. uyruklu hekimler mesleklerini uygulayabilir ve mahkemelerde bilirkişilik yapabilirler. Bir kişinin sağlık durumu hakkında da ancak T.C. uyruklu bir tabip rapor verebilir. Yabancı tabip çalıştırılması ve yabancı ülkelerden alınan diplomaların geçerli olabilmesi için bazı koşullar ileri sürülür.

1219 Sayılı Yasa (Devam)

- Bu kanuna dayalı olarak çıkarılan “**Tababet Uzmanlık Tüzüğü**”ünde uzmanlık dalları ve nasıl uzman olunacağına dair hükümler vardır.
- 1960 yılında “**Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi**” yürürlüğe girmiştir.
- 1943 yılında 4459 sayılı **Köy Ebeleri ve Köy Sağlık Memurları Teşkilatı Yapılmasına Dair Kanun**, 1954 yılında **Hemşirelik Kanunu** çıkarılmıştır.

Türk Tabipleri Birliđi Kanunu

(1953 yılında kabul edilen 6023 sayılı yasa):

- Bu kanunun amacı, Türk Tabipleri Birliđi (TTB) ile ilgili hükümler getirmektir. TTB, tabipler arasında deontolojiyi ve dayanışmayı korumak, mesleğin kamu ve kişiler yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak ve meslek mensuplarının hak ve yararlarını gözetmek amacıyla kurulmuş, kamu kurumu niteliğinde mesleki bir oluşumdur.
- Bu birlik, yerel tabip odaları, Merkez Konseyi, Yüksek Haysiyet Divanı ve Büyük Kongre'den oluşan bir tüzel kişiliktir.
- 8.1.1985 gün ve 3144 sayılı kanun ile bu tür meslek örgütlerinin siyaset yapmaları yasaklanmıştır. Tabip odaları, meslektaşlarının ikinci iş bulmalarında ve bunun üyeler arasında hakkaniyetle dağıtımında da görevlidirler.

TTB Yasası (Devam)

- Odaya, serbest çalışan tabiplerin üye olması zorunlu olup resmi işlerde çalışıp da muayenehanesi olmayan hekimlerin üye olmaları isteğe bağlıdır. Askeri tabipler ise odaya üye olamazlar, ancak mesleklerini yürütürken aynı disiplin ve deontoloji kurallarına tabidirler.
- Sağlık Bakanlığı'nın TTB ile tabip odaları üzerinde idari ve mali yönden denetim ve gözetim yetkisi var olup, bu organlar, Bakanlığın tasarruflarına uymakla yükümlüdürler. Keza mahallin en yüksek mülki amirinin devlet güvenliği, ülke bütünlüğü, toplum huzuru gerekçeleriyle bu organların faaliyetlerini geçici olarak durdurma yetkileri var olup, nihai karar asliye hukuk mahkemelerininindir.

Ceza Kanunu (TCK) Ceza ve Hukuk Mahkemeleri Usul Kanunu (CMUK ve HMUK)

nda Hekimlik Mesleklerinin Uygulanması ile ilgili Önemli Hükümler:

- TCK Madde 403, Fıkra 4: Uyuşturucu maddeler ile ilgili suç.
- TCK Madde 468, 469, 452: Çocuk düşürme ile ilgili suç.
- TCK Madde 471: Sterilizasyon ameliyatı ile ilgili suç.
- TCK Madde 530: Bildiği suçluyu adliye ve zabıtaya haber vermemek ile ilgili hüküm

CMUK Madde 48 ve HMUK Madde 246: Hekimlerin sır saklama ve şahitlikten çekilme hakkı ile ilgili hüküm.

CMUK Madde 69 ve HMUK Madde 278: Ehli hibrelikten çekilme hakkı ile ilgili hüküm.

(Devam)

- TCK Madde 455: Hekimlerin tedbirsizlik veya meslek ve sanatta acemilik nedeni ile ölüme sebep olma suçu ile ilgili hüküm.
- TCK Madde 354: Hekimlerin hatır veya çıkar için gerçek dışı rapor verme suçu ile ilgili hüküm.
- TCK Madde 240: Kamu hizmetinde çalışan hekimlerin görevlerini ihmal suçu ile ilgili hüküm.

Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun

(1992 yılında kabul edilen 3816 sayılı kanun)

Bu kanunun amacı, hiçbir sosyal güvenlik kurumunun güvencesi altında olmayan ve sağlık giderlerini karşılayacak gücü bulunmayan Türk vatandaşlarının sağlık giderlerinin, Genel Sağlık Sigortası uygulamasına geçilinceye kadar Devlet tarafından karşılanması ve bu durumdakilere “Yeşil Kart” verilmesinin esaslarını düzenlemektir.

Bu kanundaki haklardan yararlanmak isteyenlerin istekleri, illerde il idare kurulu, ilçelerde ise ilçe idare kurulu tarafından ilgili kanun ve yönetmeliğe göre karara bağlanır.

Bu kanuna göre Yeşil Kart alacak durumda olmayanların ödeme gücünü aşan sağlık hizmetleri ile bu kanun kapsamında olmayan sağlık hizmetlerinin ücret ve bedellerinin karşılanmasında 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun hükümleri uygulanmaya devam edilir.

Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu:

Sosyal Sigortalar Kurumu 1945 yılında İşçi Sigortaları Kurumu olarak kurulmuş, 1964 yılında kabul edilen 506 sayılı “Sosyal Sigortalar Kurumu” kanunu ile kapsamı genişletilmiştir. İşçi Sigortaları Kurumu Kanunu uyarınca hastalık sigortası uygulamasına 1952 yılında başlanmıştır. Kanun, Kuruma sağlık tesisi kurma ve koruyucu hekimlik tedbirleri alma yetkisi vermiştir. Ancak kurum, koruyucu hekimlik hizmetleri ile ilgilenmemektedir.

İş Kanunu:

- 1920 yılında yürürlüğe giren Ereğli Kömür İşçileri Kanunu dar kapsamlı idi. İlk geniş kapsamlı kanun 1936 yılında kabul edilen 3008 sayılı İş Kanunu'dur. İş Kanununda 1967 ve 1971 yıllarında 931 ve 1475 sayılı kanunlarla bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu kanunun uygulanma Çalışma Bakanlığı'nın görevidir.
- İş Kanunu yanında UHK ve Belediyeler Kanunu da işçi sağlığına ait hükümler taşır. Bu üç kanunun getirdiği hükümlerden biri, işyeri kurabilmek için "Kurma İzi" ve "İşletme Belgesi" alma zorunluğudur.

İş Kanunu (Devam)

- Bu izinlerin anlamı, işyerlerinin kurulmaya başlamadan ve kurulma aşamasında sağlık – güvenlik yönünden eksikliklerini saptayarak, giderilmesi yönüne gidilmesini sağlamaktır.
- Anılan bu üç yasanın çeşitli maddelerinde işyerlerinde sağlık ve güvenlik önlemleri alınmasına yönelik yaptırımlar vardır. Ayrıca bu üç yasa ile Çalışma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve belediye örgütleri teftiş olanakları ile donatılmıştır ve 1475 sayılı kanununun 92. Maddesi ile de kurumlararası eşgüdüm sağlanması öngörülmüştür.

